

འབྲུག་ཏུ་སློབ་དཔལ་འཆད་ཉམ་ཅི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས།

DOI: <https://doi.org/10.17102/rigzoedjournal.cics.rub.2.001>

བཅུད་དོན།

སྤྱིར་བཏང་སློབ་དཔལ་ཞི་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་མེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་རིག་པའི་གནས་གཤམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་གར་དར་བོད་ཏུ་མ་ཟང་འབྲུག་ཏུ་ཡང་འཆད་ཉམ་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་ཀྱང་འབྲུག་ཏུ་འཆད་ཉམ་བསྟན་པ་ཅི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སློབ་དཔལ་སློབ་སྦྱོང་པ་དང་སློབ་སྦྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལ་གསལ་མ་ཤེས་པའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། གྲགས་སོལ་ལྟར་འབྲུག་ཏུ་སློབ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་སློབ་དཔལ་འཆད་ཉམ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་ཀྱང་ནང་ཚོས་གྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་སློབ་དཔལ་འཆད་ཉམ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གོང་གི་དཀའ་ངལ་དེ་བསལ་ཐབས་སྲུང་མིགས་ཏེ་འཁྲུངས་བཅུན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་གྱིས་སློབ་ཤོས་གཙོ་བོ་སློབ་གྱི་རྒྱལ་རབས། ཚོས་འབྱུང་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འཁྲུངས་གཏུགས་དང་རིམ་སྒྲིག་ཆ་ཙམ་གྱི་བྱིས་ལན་ཐོག་དབྱེ་དབྱེད་བྱས་ཡོད། དབྱེ་དབྱེད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་བསྟན་པ་འབྲུག་ཏུ་སློབ་དཔལ་འཆད་ཉམ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཀུན་མཁུན་གློང་ཆེན་རབ་འབྲམས་ཀྱིས་བྱུང་ཐབས་མཐར་པ་གྲིང་ཏུ་གནང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འཆད་ཉམ་གཉིས་པ་ཞབས་རྗེས་དབང་རྣམ་རྒྱལ། འཆད་ཉམ་གསུམ་པ་སྤེ་སྤེད་དགུ་པ་དག་དབང་རྒྱུ་མཚོ་མཚོག་གིས་གནང་བ་ནས་བརྒྱུད་འཆད་ཉམ་གྱི་བསྟན་པ་འབྲུག་ཏུ་འཆད་ཉམ་པ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེས་སྤྱིར་འབྲུག་གི་རིག་གཞུང་དང་ལྷག་པར་ཏུ་སློབ་དཔལ་སློབ་སྦྱོར་པ་དང་སློབ་སྦྱོང་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོག་པའི་རེ་སློབ་ལགས་སོ། །

གཙོ་ཚིག་། སློབ་དཔལ། འབྲུག། རིག་གཞུང་། རིག་གནས། འཆད་ཉམ།

དོ་སྟོན།

སྟན་འགྲུབ་ཀྱི་ཉིད་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་རིག་པའི་གནས་ལུགས་ལྷན་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷན་པར་མེད་པ་སྤྱད་སྟོན་ཡོད་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་ལྟར་འབྲུག་ཏུ་འང་ཚོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱད་བཞེད་ཡོད་པ་རིག་གཞུང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

སྟན་འགྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་ཉི་མའི་དུས་སུ་སྟན་འགྲུབ་རྩ་རྟུན་དང་རྩ་མ་ལ་ན་ལ་སོགས་པ་རྩམ་པ་ནས་བཟུང་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད། (སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་དོ་སྟོན། ༡༩༥༤)། དེ་བཞིན་སྟན་འགྲུབ་ལེའུ་དང་པོའི་འབྲེལ་པ་ (ལོ་མེད།) ནང་བཤད་པ་ལྟར་ན་པོད་དུ་དུས་རབས་༡༩ པའི་མགོ་སྟོན་ཚམ་ལ་སྟན་འགྲུབ་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བ་ནས་བཟུང་དར་བར་བཤད། འོན་ཀྱང་འབྲུག་ཏུ་མི་པཎ་ཚེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ (༢༠༠༤) གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་འདྲེ་སློབ་གདུག་པ་ཅན་མཐའ་དག་བཏུལ་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ནས་བཟུང་རིམ་པས་ནང་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་སྟན་འགྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྟན་འགྲུབ་སློབ་སྟོན་པ་དང་སློབ་སྦྱོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཁ་གསལ་མ་ཤེས་པའི་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ནས་གནད་དོན་དེ་ཤེས་པའི་ཚེད་དུ་ལུངས་བཅུན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་ཐོག་རྒྱལ་རབས། ཚོས་འབྱུང་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དཔེ་སྟོན་ཐོག་ནང་དོན་དེ་ལྟེ་ཞིབ་བྱས་ཡོད་པ་ཚམ་མ་ཟད་རིམ་སློབ་མེད་པའི་དྲིས་ལན་ཐོག་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཐོག་དེ་ལྟེ་ཞིབ་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་གནད་དོན་དང་པ་སྟན་འགྲུབ་འཆད་ཉན་སྤྱད་དར་དང་བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྤྲེལ་ཐོག་མའི་ལོ་རྒྱུས། གཉིས་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྤྲེལ་གཉིས་པའི་ལོ་རྒྱུས། གསུམ་པ་སྟན་འགྲུབ་འཆད་ཉན་བར་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུས། བཞི་པ་སྟན་འགྲུབ་འཆད་ཉན་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ལྷ་པ་སྟན་འགྲུབ་གི་བསྐྱུད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་དོན་ཚན་ལྷ་ཡིས་སློབ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གོས་བསྐྱུར་དང་གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཡིས་འབྲུག་པའི་ན་གཞིན་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་པ་དང་སློབ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འབྲུག་ཏུ་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་

དང་ལྷག་པར་དུ་འབྲུག་རྒྱ་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་གསལ་ཤེས་པ་ལ་སྔན་
ཐོག་འབྲུང་བའི་རེ་སློན།

ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་དག་གི་རིག་གནས་བརྩའི་ནང་གསལ་འཆད་ཚོད་གསུམ་ལས་ཚུམ་པ་སྤུན་སྤུམ་
ཚོགས་པའི་རྒྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་བཤད་ཉན་གྱི་སྐོལ་ཁང་རྣམས་སུ་སྤྱང་བ་ཚོན་གྱི་ཚོས་གལ་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་ཡང་རྒྱ་བོད་འབྲུག་གསུམ་དུ་འཕེལ་རིམ་མི་འདྲ་བ་དུ་
མ་བྱུང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འབྲུག་རྒྱ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཤམ་དུ་དོན་ཚན་གསུ་གྱི་ཐོག་ནས་
དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་བོད་དུ་སྟོན་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས།

སྟོན་དག་གི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཟད་འཆད་ཉན་གྱི་བསྐྱར་པ་ཡང་ཐོག་
མར་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ཡང་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་དོ་རྗེ་ (༡༩༥༤) ཡིས་ རྒྱ་གར་
དུ་མི་རྣམས་ཚེ་ཉི་མའི་དུས་སུ་བྱང་སྤོང་རྒྱས་པས་སྟོན་དག་ལྷ་ར་ཏ་ཞེས་པ་ཞིག་བརྒྱམས་པ་ནས་བཟུང་
སྟོན་དག་གི་གཞུང་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད་འཆད་ཉན་ཡང་དར་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་བོད་དུ་འང་
སྟོན་དག་ལེའུ་དང་པོའི་འབྲེལ་པ་ (ལོ་མེད།) ནང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་༤ པ་ཅམ་དང་དུས་
རབས་༡༩ པའི་མགོ་སྟོད་ལ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བར་འགོ་བརྒྱམས་པ་ནས་
བཟུང་དར་ཡོད་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་དོ་རྗེ་ (༡༩༥༤) ལྟར་ན། རབ་བྱུང་༤
པ་དང་དུས་རབས་༡༩ པའི་སྐད་ཅམ་ལ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བཏོད་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐོག་མར་བསྐྱར། དེ་ནས་
སྟོན་དག་འཆད་ཉན་གྱི་བསྐྱར་པ་དར་ཡོད་པར་བཤད།

འབྲུག་རྒྱ་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་མ་དར་བའི་སྡོན་གྱི་གནས་སྤངས།

དེ་ཡང་འབྲུག་རྒྱ་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་མ་དར་བའི་སྡོན་གྱི་གནས་སྤངས་དེ་ཉིད་སྡོན་རབས་གསལ་བའི་མེ་
ལོང་ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འབྲུག་གི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་བཅགས་ཏེ་གསང་

སྲགས་ཀྱི་ཚོས་དར་ཡོད་པར་བཤད། (༡༩༥༩)། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐབས་གསང་སྲགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་འཁོར་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞུང་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་མི་མངོན། ཡང་བསྐྱེད་བབ་ (༡༩༩༧) གིས་བཤད་རྒྱལ་ལྷན་ན་ སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐད་བ་བྱུང་། དུས་རབས་༥ པའི་ནང་བུམ་ཐང་དུ་རྒྱལ་པོ་སིན་རྩ་རྩེས་ཕྱོན་གྱུ་རུ་གདན་པ་བསྟེ་གསང་སྲགས་སྲ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་འགོ་བཙུགས། དུས་རབས་༡༡ པའི་ནང་མར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། དུས་རབས་༡༢ པའི་ནང་སྐ་མ་ལྷ་པའི་བསྟན་པ་དར། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཟད་བོད་ནས་སྐ་མ་དང་གཏེར་བཏོན་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཕྱོན་ནས་གདན་ས་བཅགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད།

དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ལྷོན་པའི་འདས་ལོ་༡༧༧༩ ལ་ལྷ་སྲས་གཙང་མའི་དཔོན་གཡོག་རྣམས་ཕྱོན་ནས་ལྷ་སྲས་གཙང་མའི་རིགས་བརྒྱུད་དར། རབ་བྱུང་༡ པའི་སྐབས་གཏེར་བཏོན་པ་བོན་པོ་བྲག་ཚལ་པ་མོན་བུམ་ཐང་དུ་ཕྱོན་ནས་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ཁང་གྲགས་པ་དེར་རྗེས་ཆེན་གྱི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱར་ཏེ་འགོ་དོན་མཛད། རབ་བྱུང་༢ པའི་སྐབས་གཏེར་བཏོན་པ་རྒྱ་ཚོས་མེ་འབར་ཕྱོན་ནས་སྲ་འགོ་གཙང་མའི་བྲག་ནས་གཏེར་བཞེས་ནས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རབ་བྱུང་༣ པའི་སྐབས་གཏེར་བཏོན་སྐ་མ་གྲུམ་པ་དང་ཀུ་ས་སྐྱལ་པ་ཕྱོན་ནས་འགོ་དོན་མཛད། རབ་བྱུང་༤ པའི་སྐབས་དབུ་འོད་ཡེ་ཤེས་འབྲུམ་དང་དེའི་སློབ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཀ་ཐོག་གི་སྐྱ་སྤུལ་དུ་མ་ཕྱོན་ནས་ཀ་ཐོག་གི་བསྟན་པ་བཙུགས་ནས་འགོ་དོན་མཛད། རབ་བྱུང་༥ པའི་ནང་གཏེར་བཏོན་གྱུ་རུ་ཆེ་བརྟན་རྒྱལ་མཚན་དང་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕུག། ལུག་པ་སྤིང་པ་ཕྱོན་ནས་གདན་ས་བཏབ་སྟེ་འགོ་དོན་དཔག་མེད་དུ་མཛད་དེ་བཞིན་རབ་བྱུང་༦ པའི་ནང་ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྲུམས་ཀྱིས་བུམ་ཐང་ཐར་པའི་སྤིང་དང་། ཤིང་མཁར་བདེ་ཆེན་སྤིང་། ཀུར་སྟོན་ཀུན་བཟང་སྤིང་སོགས་སྤིང་བརྒྱུད་བཏབ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་བཙུགས་ཏེ་འགོ་དོན་མཛད་ཡོད་པར་བཤད། (༢༠༠༧)།

རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས།

འབྲུག་ཏུ་རིག་གནས་འཆད་ཉན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་གནག་མདོ་ག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུ་རབས་༥ པའི་ནང་དུ་ཨོན་པ་ལྷ་འབྲུང་གནས་བོམ། དེའི་མེས་སུ་ལོ་རྒྱུ་མ་ཚེ་མང་བོམ་ཏེ་འབྲུག་པའི་ཡི་གེ་གསར་དུ་བཅུ་མས་གནང་བ་ནས་བརྒྱུ་དང་སྟེ་སྟེ་དང་སྟེ་དང་གི་གཞུང་ལ་འཆད་ཉན་ཚམ་མ་ཟེན་གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་རིམ་པས་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ནས་མྱི་ལོ་༡༥༠༠ ལ་ཡི་གེའི་བཟོ་བྱེད་བའི་ལ་འབྲུའི་བ་དང་རྒྱུ་དེ་ནས་འགོ་བརྒྱུ་ཡི་གེའི་རིགས་དང་། སྟེ་དང་སྟེ་དང་གི་ལ་མཁས་པ་ཡང་རིམ་པ་བཞི་བྱུང་སྟེ་སྟེ་དང་སྟེ་དང་གི་རྒྱལ་ས་དེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྟེ་རིག་པ་སོགས་སྟོབ་སྟོབ་བྱེད་པའི་སྟེ་ཐོག་མར་སྐྱུངས་ཐང་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚོང་དེར་སྟེ་པའི་སྟོབ་དཔོན་བུམ་ཐང་ཆོས་མེས་དག་དབང་བསོད་ནམས་གྱིས་ཡི་གེའི་རིག་གནས་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་སྟེ། གཞན་ཡང་སྟེ་དང་ཚི། སྟེ་དང་གི་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཉན་མཛོད་ཡོད་པར་བཤད།(༡༩༥༦)

དེ་མ་ཟད་སྟོབ་ལུ་མཁས་པོ་འཇམ་དབྱངས་རྗོ་མེ་ (༡༩༧༤) མཚོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། གྱུ་མཚེན་སྟོང་ཆེན་རབ་བྱམས་མཚོག་གིས་བུམ་ཐང་དུ་པར་ཚད་སོགས་གནང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཆེན་རབ་འབྲུམས་པ་རྗེ་མེད་འོད་ཟེར་ (ལོ་མེད) བའི་གྱུ་མཚེན་གྱི་རྒྱུ་ཐང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་རིག་གནས་ཡི་གེ་སྟོབ་བ་ནས་བརྒྱུ་དང་ཆོས་སྟོབ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་གཅེན་བུམ་ཐང་དུ་མཛོད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཐ་གི་རྒྱ་བུ་རྒྱ་རི་ཀ་ (༡༠༠༤ ཤོག་གྲངས་ ༡༧) ཡིས་ “སྟེ་དང་གི་དང་མཚོམས་སྟོབ་ལ་སོགས་པའང་གཞན་ལ་སྟོབ་ཏུ་བཅུག་པ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བས་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་སུ་རིག་གནས་འཆད་ཉན་གནང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཚམ་མ་ཟེན་པ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ (༡༠༠༥) གྱིས་སྟེ་མེ་མྱིན་དག་པའི་སྐབས་སུ་འབྲུག་དང་སྟེ་དང་གི་ཡིག་རིག་སོགས་གནང་ཡོད་པར་གསུངས།

མདོར་ན་རྒྱུ་རབས་༥ པ་ནས་བརྒྱུ་གསང་བ་སྐགས་གྱི་ཆོས་དེར་ཡོད་པ་ཚམ་མ་ཟེན་སྟེ་མེན་དུ་མས་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་གདན་ས་བཅགས་ནས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་དེར་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་འཆད་ཉན་ཞི་རྒྱུ་རབས་༡༣ པ་ནས་བརྒྱུ་ཆེ་རྒྱ་དེར་འབྲུག།

ཞིབ་འཇུག་ཐབས་ལམ།

ཞིབ་འཇོལ་གྱི་དམིགས་དོན་གཙོ་བོ་འབྲུག་རྒྱ་རྒྱ་ལ་འཆད་ཉན་དར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔུང་ཞིབ་
བྱ་རྒྱུའི་དམིགས་གཏང་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཁྲུངས་བཅའ་གྱི་གནས་སྡུད་ལས་ལྷོས་དགོས་པར་བརྟེན་ཞིབ་
འཇོལ་འདི་ནང་ཁྲུངས་བཅའ་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཡོད།

ཞིབ་འཇོལ་གྱི་གནད་དོན་དེ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིག་ཡིན་པས་གནས་སྡུད་དེ་ཡང་
གཙོ་བོ་འདས་པའི་ཚེས་འབྲུང་། རྒྱལ་རབས་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲུངས་ལྡན་གྱི་ཡིག་ཆ་དཔུང་
ཞིབ་གྱི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཡིག་ཆའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཐག་བཅད་དང་དེ་
དང་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་གོ་ཐབས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱ་རྒྱ་ལ་འཆད་ཉན་ལ་ཉམས་ལྗོངས་ཡོད་པའི་
མི་དོན་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཐོག་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་ཡོད།

གནས་སྡུད་དཔུང་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡིག་ཆ་དཔུང་དཔུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲུངས་བཅའ་གནས་སྡུད་ཡིན་
པར་བརྟེན་ནང་དོན་དང་བརྗོད་དོན་དཔུང་གྱི་ཐབས་ལམ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སློ་ནས་ཁྲུངས་གཏུགས་ཡིག་
ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས་དང་གནད་དོན་འོས་འབབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྲུང་ཁྲུངས་དཔུང་དཔུང་དང་མཚུངས་
བསྐྱར་ཞིབ་དཔུང་ལག་ལེན་ཐོག་བདེན་ཁྲུངས་བཞུགས་ཡོད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཡིག་ཆ་དཔུང་གྱི་ཐབས་
ལམ་དང་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གྱི་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནས་སྡུད་དཔུང་བྱས་ཡོད།

དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཐོག་བསྐྱེད་ལེན་བྱས་ཡོད་པའི་གནད་དོན་རྣམས་ཀྱང་ཁྲུངས་བཅའ་གནས་སྡུད་ཡིན་པར་
བརྟེན་བརྗོད་དོན་དཔུང་གྱི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སློ་ནས་དཔུང་ཉམས་བཞུགས་བཞུགས་ཐོག་དཔུང་བྱས་ཡོད་པ་མ་
ཟད་བདེན་ཁྲུངས་དང་འོས་འབབ་བརྗོདས་ཞིབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་རབས། ཚེས་འབྲུང་། རྣམ་ཐར་སོགས་དང་
མཚུངས་བསྐྱར་ཞིབ་དཔུང་གྱི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་ཐོག་དཔུང་བྱས་ཡོད།

ཞིབ་འཇོལ་གྲོས་བསྟར།

སྣན་དག་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཚུལ།

རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིར་བཏང་སྣན་དག་དུ་མ་ཞིག་དར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྣན་དག་ཐོག་མ་ནི་མི་རྒྱལ་ས་ཚོ་ཉི་མའི་དུས་སུ་ངང་སྲོང་རྒྱས་པས་སྣན་དག་རྒྱ་ར་ཏ་ཞེས་པ་ཞིག་བརྒྱལ་ས། གཉིས་པ་ནི་ངང་སྲོང་མེ་བཞིན་འཇུག་གི་བྱ་མོས་སྣན་དག་སློམ་པའི་ཚོས་ཟེར་བ་ཞིག་བརྒྱལ་ས་འདུག། དེ་བཞིན་དུ་སྣན་དག་གསུམ་པ་ནི་ངང་སྲོང་གོག་ཁར་བས་སྣན་དག་རྩ་མ་ཡ་ན་ཞེས་པ་ཞིག་བརྒྱལ་ས། བཞི་པ་ནི་མཁུ་ཁ་ཁས་མཛད་པའི་སྣན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཕྱི་པའི་ལྟ་སྟོན་དང་རིག་བྱེད། ལྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཤོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་གསུངས། (སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ ༡༩༥༤)།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་རྒྱལ་ས་ཚོ་ལོ་ཉི་མའི་དུས་སུ་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྣན་དག་གི་གཞུང་ཡང་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་ངང་སྲོང་རྒྱས་པ་དེ་ཚོ་ལོ་ཉི་མའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་དང་དེའི་སྲོན་རྒྱ་གར་དུ་སྣན་དག་གི་གཞུང་ཡོད་མེད་ནི་དཔྱད་པའི་གཞི་རུ་སྤྲོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་སྣན་དག་གི་གཞུང་ལ་ཕྱི་པས་མ་གཏོགས་ནང་པས་སྤོང་བརྩོན་བྱས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་དུ་བསམ་གཏན་ (ལོ་མེད)། སྤྱི་ཕྱི་ནང་མཐུན་མོང་གི་གཞུང་ནི་སློབ་དཔོན་རྩ་མ་ཤམ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྣན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བརྒྱད་དུ་འདྲིལ་ནས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་སྣན་དག་མེ་ལོང་མ་འདི་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཙམ་གྱིས་བརྒྱལ་ས་པར་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོ་ (ལོ་མེད)། སྣན་དག་མེ་ལོང་མ་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཙམ་གྱིས་དུས་རབས་ ༡༡ པ་ལ་བརྒྱལ་ས་ཡོད་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ ལྷར་ན། སློབ་དཔོན་དཀྲི། རབ་བྱུང་ ༣ པ་སྤྱད་ཙམ་དང་། དུས་རབས་ ༡༢ པའི་སྤྱད་ཙམ་ལ་བྱོན་ནས་སྣན་དག་མེ་ལོང་མ་བརྒྱལ་ས་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་བསམ་མཛད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་སྣན་དག་མེ་ལོང་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བར་གྲགས་པས་ (༡༩༥༤) དུས་ཚོགས་ལ་མ་མཐུན་པར་སྤྲོད།

གཉིས་པ་བོད་དུ་དར་ཚུལ།

དུང་དཀར་སློབ་བཟང་མིའམ་ (ལོ་མེད།) དང་བསམ་གཏན་ (ལོ་མེད།) གཉིས་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ས་སྐྱ་པའ་ཆེན་མཆོག་གིས་སྟོན་པའི་ལོང་མའི་གཞུང་ཐོག་མར་བོད་རྣམས་ལྟར་བར་འགོ་བཙུམས་ ཡོད་ནའང་། གལ་ཆེ་བའི་རིགས་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞུང་ཆ་ཚང་གི་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་རྒྱུ་མཚན་ གྱིས་བསྐྱར་བར་བཤད། ཡིན་ན་ཡང་ས་སྐྱ་པའ་ཆེན་གྱིས་སྟོན་པའི་བོད་རྣམས་ལྟར་བར་འགོ་བཙུམས་ ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ ས་པའ་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་ཡང་མི་གསལ།

སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་དོན་རྒྱུ་ (༡༩༥༤) བཤད་པ་ལྟར་ན། ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་རྒྱུ་མཚན་ གྱིས་སྟོན་པའི་གི་གཞུང་ཐོག་མར་རྣམས་ལྟར་བར་འགོ་བཙུམས་ དེའི་རྒྱུ་སྐྱེད་པར་ལོ་རྒྱུ་བ་སློབ་སྟོན་བསྐྱར་བས་འགྱུར་ བཅོས་མཛད། ལྷ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་སྐྱེད་བཟང་པོས་དག་བཅོས་མཚན་མཛད། དེའི་རྒྱུ་སྐྱེད་བ་རིན་སྐྱེད་ས་ པས་སྟོན་པའི་ལོང་མའི་འགྲེལ་བ་“འཇིགས་མེད་སེལ་འཇོའི་ར་ལོ་” བཙུམས་པར་བཤད།

བསམ་གཏན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་ དུས་རབས་༡༣ པའི་སྐད་ཅུམ་ལ་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་རྒྱུ་མཚན་ མཆོག་གིས་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་བར་མཛད་དང་། དུས་རབས་༡༤ པའི་མགོ་སྟོན་ཅུམ་ལ་ དཔར་ལོ་རྒྱུ་བ་སློབ་སྟོན་བསྐྱར་བས་མེད་པའི་ལོང་མའི་འགྲེལ་བ་ཚོགས་གསུམ་གསལ་བ་ཞེས་པ་དེ་མཛད་པ་ནས་ བཟུང་བོད་སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་། “ཚོགས་གསུམ་གསལ་བ་” ཞེས་པ་དེ་ སྟོན་པའི་ལོང་མའི་འགྲེལ་བ་མིན་པར་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པར་གྱི་ཚོགས་གསུམ་གསལ་བའི་ གཞུང་གཟིགས་ན་མཁྱེན། སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་དོན་རྒྱུ་སྐྱེད་བཟང་ལྟར་བར་བཤད་ཀྱང་། ཤོག་ཁང་ས་༡༣། དཔར་ ལོ་རྒྱུ་བས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པར་གསུངས་པ་ཅུམ་མ་གཏོགས་འགྲེལ་བ་མཛད་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད།

གསུམ་པ་འབྲུག་ཏུ་རྩི་སྲོལ་དར་ཚུལ།

སྟན་ངག་འཆད་ཉན་དང་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྡེ་ཐོག་མར་དར་ཚུལ།

སྤྱིར་བཏང་འབྲུག་ཡུལ་དུ་དར་ཡོད་པའི་ནང་པའི་ཚོས་རྒྱན་ནི་གངས་སྤྲོངས་བོད་ནས་རིམ་པར་དར་ཡོད་པ་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ སྟན་ངག་གི་འཆད་ཉན་ཡང་དེ་ནས་མར་དར་ཡོད་པ་མཚོན་བྱུང། དེ་ཡང་
 འབྲུག་ཏུ་ཐོག་མར་སྲོང་བཙན་གསལ་པོས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་ཚོས་ཀྱི་
 སྤང་བ་དབུ་བཅུགས་ རྒྱུ་རབས་༥ པར་ལོ་རྒྱུན་སངས་རྒྱུ་གཉིས་པ་འབྲུག་ཏུ་བྱོན་ནས་སྤྲོས་གནས་སུ་
 བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་འགོ་བཅུགས་ དེའི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་༡ པ་རྒྱུ་རབས་
 ༡༠ པའི་ནང་གཏེར་བཏོན་པོ་པོ་བྲག་ཚལ་པ་བྱོན་ནས་རྗེས་ཚེ་གྱི་ཚོས་གསུངས་པ་ནས་བཟུང་
 རབ་བྱུང་༡ པ་རྒྱུ་རབས་༡༢ པ་རྒྱུ་རབས་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཚེ་དམ་པ་རིམ་བྱོན་ནས་གདན་ས་བཅགས་
 ལས་འགོ་དོན་བསྐྱངས་པར་བཤད (སྐབས་རྗེ་དགོ་འདུན་རིན་ཚེ། ༡༠༠༥)། འོན་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་སུ་
 བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྡེ་དང་འཆད་ཉན་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་མི་མཛོན།

ཚོས་འབྲུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྟན་ན་འཆད་ཉན་དང་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྡེ་ནི་ཐོག་མར་རྒྱུ་རབས་
 ༡༣ པ་རབ་བྱུང་༤ པའི་ནང་དབུ་བཙུན་པར་གྲགས། དེ་ཡང་རྒྱུ་རབས་༡༣ པ་དང་རབ་བྱུང་༤ པའི་
 ལོ་དུ་ཀུན་མཁའ་རྒྱུ་རྗེ་ཚེ་རབ་འབྲུམས་མོན་བུམ་ཐང་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་བྱོན་ནས་གདན་ས་བཅགས་ནས་
 དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅུགས་ནས་རིམ་པར་འཆད་ཉན་གྱི་འགོ་དོན་རྒྱ་ཚེར་མཛོད (སྐབས་རྗེ་དགོ་འདུན་རིན་
 ཚེ། ༡༠༠༥)། དེ་བཞིན་དུ་ཀམ་ལུན་ཚོགས་ཀྱིས་བུམ་ཐང་ནས་སྤྲོ་གོའི་བར་དུ་འགོ་དོན་མཛོད་ཡོད་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་སྐྱབ་པ་སོགས་ལ་ཐོག་པ་མེད་པའི་སློབ་མ་དུ་
 མ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བུམ་ཐང་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྡེ་བཅུགས་ཡོད་པར་བཤད (༡༠༡༥
 ཤོག་གྲངས་༧༤)། དེ་མ་ཟད་སྤྱི་ལུལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་རྩོམ་གྱི་ “སྟན་དབེན་པར་གཤེགས་
 ལས་མི་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡན་ཆད་དུ་པར་ཚད་སོགས་གཞུང་ཆེ་བ་འགའ་ཡང་སློ་གསལ་ཅི་རིགས་པར་
 གསུངས་ཤིང་།” ཞེས་དང་ “སོ་སོའི་སློ་དང་མཚམས་པའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད། དབང་ལྷིད་
 སོགས་ཚོས་སློ་རིམ་མེད་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་།” ཟེར་གསུངས (༡༧༧༤ ཤོག་གྲངས་ ༧༣)།

དེ་བཞིན་དུ་ གྲོང་ཆེན་རྣམ་ཐར་དུ་ཡང་བུམ་ཐང་དུ་མཐུན་མི་གསང་སྲུགས་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་མིངས་རིག་གནས་ཡི་གེ་སྐྱོར་བ་ནས་བཟུང་ཆོས་སྐོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་མཛོད་ཡོད་པར་བཤད། (ལོ་མེད)།

གནད་དོན་དེ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན་ འབྲུག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བརྟན་པ་དུས་རབས་^༢པའི་སྐབས་ལུ་བྱུང་ནའང་བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྡེ་དང་སྟུན་ངག་འཆད་ཉན་ནི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་^༤ པ། དུས་རབས་^{༡༩} པའི་ནང་ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པར་མཚོན་བྱུང། ཁ་རྒྱུན་དུ་ཡང་བུམ་ཐང་མཐར་པ་སྒྲིང་དུ་སྐལ་ལྷན་གྱི་གཤལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་ཤོལ་བྱེད་ཀྱི་མིང། རྒྱལ་རྒྱུན་གྱི་ལུང་གསུམ་གནང་སྟེ་གསང་སྲུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ཙམ་མ་ཟད་གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཏེ་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་པར་བཤད།

བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྡེ་གཉིས་པའི་ལོ་རྒྱུས།

ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་ལུལ་འདིར་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་རྣམས་ཕྱོད་ནས་དགོན་པ་དང་གདན་ས་བཏབ་ནས་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱབས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་གྱིས། རབ་བྱུང་^༢ པ་དང་དུས་རབས་^{༡༥} པའི་ནང་ས་སྐྱའི་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སློབ་བརྒྱུད་རྣམས་རིམ་པར་ཕྱོད་པའི་ནང་ནས་མཁས་གྲུབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཕྱོད་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་གདན་ས་ལོགས་སུ་བཅགས་ཏེ་བཤད་བྱ་བཙུགས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བརྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་དགེ་བཤེས་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བས་དགེ་བཤེས་མཁས་པའི་འབྲུང་ལུངས་ལྷ་བུ་ཞིག་དུ་སྐྱུར་བར་གསུངས། (༢༠༠༤)། འོན་ཀྱང་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་རང་གི་རྣམ་ཐར་དང་རྟོགས་བཅོལ་ནང་དུ་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་གདན་ས་བཅགས་ནས་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མཚན་ཡོངས་གྲགས་ “སྤྱི་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་” གྲགས་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་གནས་དེར་གཞུང་དང་རིག་གནས་སོགས་འཆད་ཉན་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་(ངག་དབང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། ༡༩༥༥ དང་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོའི་རྟོགས་བཅོལ། ༡༩༥༥)།

སྤྱིར་བཏང་ངག་རྒྱུན་དུ་གྲགས་སོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་ “སྤྱི་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་མ་བསྐྱུར། སྤྱི་ཞིང་པ་དང་དུང་མ་བསྐྱུར། མདའ་ལྟོང་པ་དང་འཆམ་མ་བསྐྱུར་” ཟེར་གྲགས་སོལ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ན་བཤད་བྱ་བཙུགས་ཏེ་

སྟན་ངག་སོགས་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡང་། དད་པའི་ས་བོན། སྒྲིགས་བཅ་གཉིས་པ། དེ་ནང་བཀོད་པ་ལྟར་ན་ཐིམ་ཕྱུག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་དཔོན་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཚོས་རེ་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས་སྤྲོད་པ་དང་ཚོས་མ་བསྟུར་ཟེར་བའི་སྐབས་སྤྲོད་པ་ལ་ཚོས་སྒྲོག་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པར་བཤད། (ལོ་མེད། ཤོག་གྲངས་ ༣༤༣)།

སྟན་ངག་འཆད་ཉན་བར་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་བཞིན་སྟན་ངག་འཆད་ཉན་གཉིས་པ་ནི་རབ་འབྱུང་༡༡ པ་དང་དུས་རབས་༡༤ པ་ཙམ་ལ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རིངས་སུ་དར་བར་བཤད། དེ་ཡང་མ་གྲིང་བུ་རྒྱ་རི་ཀམ་བཙུམས་པའི་ཞབས་དྲུང་ནམ་ཐར་ནང་ “སྟན་ངག་དང་མཚམས་སྦྱར་ལ་སོགས་པའང་གཞན་ལ་སློབ་དུ་བཅུག་པ་ཡིན།” (༢༠༠༥ ཤོག་གྲངས་ ༡༨) ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྟོན་ན་སྟན་ངག་གི་འཆད་ཉན་གཉིས་པ་ནི་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་གནང་འདུག་པ་གསལ་བར་ཤེས་བྱུབ་པ་ཙམ་མ་ཟད་ མཁན་པོ་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་ཞབས་དྲུང་རང་གིས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་སྡེ་སྡོད་བཞི་པ་རྒྱལ་སྐུས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་དང་ཚོས་རྗེས་ལ་སྡོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བར་གྲ་ཚང་དུ་བཅུགས་གནང་བ་ཡིན་པར་གསུངས། (སྤྱི་ཚོས་ ༡༡/༡༢/༢༠༡༠། རྒྱལ་ཡོངས་གྲོས་བསྟུར་ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས།) དེ་མ་ཟད་པཎ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ (༢༠༠༥) གྱིས་ཀྱང་ཚོས་རྗེ་ལ་སྡོན་པ་མཚོག་གིས་བཟོ་བྲལ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲལ་འཇུགས་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གནག་མདོག་གིས། བུམ་ཐང་ཚོས་རྗེ་དག་བསོད་ནམས་མཚོག་གིས་ཡིག་རིགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་སྤྲོད་པ་སྟན་ངག་འཆད་ཉན་མཛོད་པ་ནས་བཟུང་སྟན་ངག་དང་སྤྲོད་རིག་པ་སོགས་པ་ལ་མཁན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་རིམ་པས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་འབྲུག་དུ་སྟན་ངག་གི་གཞུང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་ཐོག་མར་དར་བཤད་ (༡༩༥༤) ཀྱང་ དྲག་ཤོས་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེས་མཛོད་པའི་སྡེ་ཁྲི་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ སྡེ་སྡོད་ཁྲི་རབས་དུག་པ་དག་དབང་ཚོ་རིང་གིས་སྤྲོད་པ་སྟན་ངག་སོགས་ལ་མཁན་པར་སྤང་ཡོད་པར་བཤད་པས་མི་འཐད་པར་སྤང་(དྲག་ཤོས་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ། ༢༠༡༡)།

སྟན་འགྲུ་འཆད་ཉན་གྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

སྟན་འགྲུ་གི་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་ སྡེ་སྡིད་དགུ་པ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་སྐབས་སུ་བྱུང་། དེ་ཡང་
 པའ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་ སྡེ་སྡིད་དགུ་པ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་ཐོད་གྱི་
 སྲ་མ་ཙན་བ་པ་དེ་ཡིས་ཕྱིས་སུ་སྡེ་སྡིད་རྩ་དབང་བསྐྱུར་བའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར་ཞབས་བྱུང་
 གསུང་སྐུལ་གྱི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་པ་ནས་བཟུང་རྒྱུ་ཡུན་རིང་པོའི་རྗེས་སུ་སྡེ་སྡིད་ལོ་༡༩༢༠ རབ་འབྱུང་༡༩
 པ་དང་རྒྱུ་རབས་༡༩༣༠ པའི་གནས་ལོ་ལྷགས་གྱི་ལ་སྡེ་སྡིད་གྱི་གོ་གནས་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་དགོ་འདུན་
 གྱི་སྡེ་ཚོས་ཁྲིམས་དང་ཚོ་ག་ལྷག་ལན་མཐའ་དག་གཙང་བཟོ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད་སྐྱུང་ཐང་གྱི་ཚང་དུ་
 འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱུང་དང་སྟན་འགྲུ་གི་སོགས་འཆད་ཉན་གྱི་
 བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད་པར་གསུངས (༢༠༠༧ ཤོག་གྲངས་ ༢༢༠)། དེའི་སྟོན་རྒྱ་སྡེ་སྡིད་དགུ་
 པ་དགོ་བཤེས་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་བུམ་ཐང་ཚོས་རྗེ་དག་དབང་བསོད་ནམས་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་དུང་ཡིག་
 རྟ་མགོན་ཚེ་དབང་ནས་སྟན་འགྲུ་དང་སྲ་མ་ཙན་པ་ནས་སྟན་འགྲུ་དང་སྐྱུ་རིག་པ་སློབ་སློང་མཐར་ཕྱིན་པར་
 མཛད། དེ་གཉིས་གྱི་སློབ་མས་འབྲུག་རྒྱ་མ་ཟད་ཐོད་དཔུས་གཙང་དུ་འང་སྐྱུ་རིག་པ་སློབ་སྟོན་གནང་ཡོད་
 པར་གསུངས (པའ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ ༢༠༠༧)། དེ་བས་ན་སློབ་དཔོན་གནས་མདོག་ (༡༩༥༤)
 གིས། ཡིག་རིག་དང་སྟན་འགྲུ་སོགས་གྱི་འཆད་ཉན་དར་བར་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྟན་འགྲུ་འཆད་ཉན་དར་
 ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་འཆད་གནང་མཁན་དེ་ཡང་སློབ་མ་བུམ་ཐང་ཚོས་རྗེ་དག་དབང་བསོད་
 རྟ་མས་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བསྐྱོས་ནས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཡིག་རིག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་སྐྱུང་དང་སྟན་འགྲུ་གི་འཆད་ཉན་
 མཛད་པ་ནས་བཟུང་རང་བཅག་གི་འབྲུག་ཡུལ་དུ་སྟན་འགྲུ་སོགས་ལ་མཁས་པ་འབྲུག་པ་ལོ་རྩ་བའམ་དག་
 དབང་དཔལ་བཟང་། སློབ་དཔོན་གངས་ཙན། དགོ་བཤེས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་རིམ་པ་བཞེན་
 བྱུང་བར་བཤད་པ་མ་ཟད་ སྐྱུ་པའི་སློབ་དཔོན་ཡང་རིམ་པར་བྱུང་བ་མ་ཟད་སྐྱུང་ཐང་བཤད་ཚེན་གྱི་གྲ་ཚང་དེ་
 ཉིད་འབྲུག་གི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་རིག་གནས་གྱི་བྱུང་ལུངས་ལྟ་བུར་གྱུར་བར་བཤད།

སྐྱོན་ལག་གི་བརྒྱུད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས།

འབྲུག་ཏུ་སྐྱོན་ལག་འཆད་ཉམ་རིམ་པ་གསུམ་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པ་འབྲུག་ཏུ་བཤད་སྐྱབ་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཏེ་གཞུང་དང་རིག་གནས་འཆད་ཉམ་ཐོག་མ་གནང་མཁམ་ཀུན་མཁུལ་གྲོང་རབ་བུམས་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྐད་གཉིས་སྐྱ་བའི་མཁམ་མཚོགས་སྐྱའི་མཁམ་དབང་དཔང་ལོ་རྒྱུ་བསྐྱོ་གྲོས་བརྟན་པའི་དྲུང་ནས་སྐྱོན་ལག་མེ་ལོང་མ་གསལ་ཡོད་པར་བཤད། (དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་སྟིང་བསྐྱུས། (༢༠༡༡)། དེ་ལ་དབྱུང་ན་འབྲུག་ཏུ་དར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ལག་འཆད་ཉམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ནི་ས་སྐྱ་ནས་ཡིན་པར་མཚོན།

དེ་བཞིན་སྐྱོན་ལག་འཆད་གཉིས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལ་གསལ་མེད་ན་ཡང་བརྒྱུད་པ་གསུམ་པ་དེ་ཡང་ས་སྐྱ་ནས་ཡིན་པར་སྐད་སྟེ། དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱུ་ལ་ (༢༠༠༤ ཤོག་གྲངས་ ༢༢༠) གྱིས། བོད་ནས་སྐྱོན་ལག་ལ་མཁམ་པའི་སྐོབ་དཔོན་གྲ་མ་ཚན་བྱ་བ་ཟེར་བ་འབྲུག་ཡུལ་ཏུ་གདན་འདྲན་ཞུ་ནས་སྐྱོན་ལག་གི་འཆད་ཉམ་མཛོད། རྒྱུ་མཛོད་འོད་ཟེར་ལོ་རྒྱུད་ཡིག་རྩ་མཁྲིག་དབང་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་སྡེ་སྟོན་དགུ་པ་དག་བཤེས་ལག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་བུམ་ཐང་ཚོས་རྗེ་ལག་དབང་བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ལག་གི་སྐོབ་སྐོར་གནང་ཡོད་པར་གསུངས། དེས་ན་འབྲུག་ཡུལ་ཏུ་སྐྱོན་ལག་གི་འཆད་ཉམ་དེ་ཉིད་བོད་ནས་དར་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བོད་ས་སྐྱ་ནས་དར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་རྗེ་དགོ་འདུན་རིན་ཆེན་ (༢༠༠༤) དང་པཎ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱུ་ལ་ (༢༠༠༤) གྱིས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པ་དང་ཚོས་རྗེ་འབྲུག་པ་གཉིས་སྐོར་ནས་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲུང་ཡིག་རྩ་མཁྲིག་དབང་རྒྱུ་ལ་དེ་ཉིད་གཙང་མཁམ་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ནས་རིག་པའི་གནས་ལྗོ་སོགས་ལ་སྐྱུངས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་འབྲེལ།

སྐྱོན་ལག་འཆད་ཉམ་རྒྱུ་གར་ཏུ་དར་ཚུལ།

རྒྱ་གར་ཏུ་སྐྱོན་ལག་གི་འབྱུང་ལུངས་ལྟར་ན་མི་རྣམས་ཚེ་ཉི་མེ་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་ལྷ་སྟོན་དང་རིག་བྱེད། ལྱ་བ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཙུ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐྱོན་ལག་གི་གཞུང་ལྷ་ར་ཏེ། སྐྱོན་ལག་སྐོམ་པའི་ཚོས་དང་སྐྱོན་ལག་རྣམ་ལ་ན་ལ་སོགས་པ་དར་བར་བཤད། (གྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་དོ་རྗེ་ ༡༩༥༤)། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ལག་གི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་སྟིང་པོ་བཙུད་ཏུ་འབྲིལ་ནས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་

བདག་ཉིད་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་མ་འདི་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་གི་གཞུང་དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་སློབ་བསམ་མཛད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བར་བཤད།

སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་པོད་དུ་དར་ཚུལ།

དེ་བཞིན་པོད་དུ་སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་པའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་དུང་དཀར་གློ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ (ལོ་མེད།) དང་བསམ་གཏུག། (ལོ་མེད།) གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པའི་མེ་ལོང་གི་གཞུང་དེ་སློབ་མར་ས་སྐྱུ་པཎ་ཆེན་མཚོ་གིས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བར་འགོ་བརྩམས་ཡོད་པར་བཤད། ཡིན་ན་ཡང་གློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ (༡༧༥༤) ཡིས་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྟོན་པའི་གཞུང་སློབ་མར་ས་སྐྱུ་དུ་བསྐྱུར། དེའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་གློ་བཟང་སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་པའི་འབྲུང་བཅས་མཛད། ལྷ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་སྐྱོད་བཟང་པོས་དག་བཅས་མཚན་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱུང་པའི་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་“འཇིགས་མེད་སེམས་འདོད་པོ་” བརྩམས་པར་བཤད།

སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་འབྲུག་དུ་དར་ཚུལ།

བོད་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འབྲུག་དུ་སྟོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་དེ་ལ་དར་ཚུལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དང་པ་ནི་བུམ་ཐང་མཐར་པ་སྐྱིད་དུ་ཀུན་མཁུན་གློད་ཆེན་རབ་བྱམས་མཚོ་གིས་རབ་འབྲུང་༤ པ་དང་དུས་རབས་༡༣ པའི་སྐབས་བུམ་ཐང་མཐར་པ་སྐྱིད་དུ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྟེ་བཙུགས་ཏེ་མཐུན་མིང་གསང་བ་སྟགས་ཀྱི་ཚོས་དང་མཐུན་མིངས་མདོ་གཞུང་པར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ། རིག་གནས་ཡི་གེ་སྐྱོད་བ་ནས་བཟུང་ཚོས་སྐྱོད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་མཛད་པའི་སྐབས་གནང་།

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྲུང་༤ པ་དང་དུས་རབས་༡༤ པའི་སྐབས་ཞབས་དུང་པའི་དབང་རྣམ་རྒྱལ་མཚོ་གིས་བཀའ་ལྟར་རྒྱལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་དང་ཚོས་རྗེས་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུངས་ཐང་ལྷ་ཚང་དུ་རབ་འབྲུང་༡༣ པ་དང་དུས་རབས་༡༥ པ་ནང་གཙུགས། གསུམ་པ་ནི། སྟེ་སྟོན་དགུ་པ་དགེ་བཤེས་པའི་དབང་རྒྱ་མཚོ་མཚོ་གིས་གཞི་གཙུགས་གནང་འདུག། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གནས་མདོ་གི་ (༡༧༥༤

ཤོག་གྲངས་༥༧༧) གིས། དེའི་ལོ་༡༩༠༠ ནང་དུ་བྱུང་བ་ཐང་ཚོས་ཇི་དག་དབང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཡིག་རིག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་སྐྱོད་དང་སྟོན་དག་སོགས་སློབ་སྟོན་གནང་བ་ནས་བཟུང་སྐྱོད་རིག་པ་དང་སྟོན་དག་དར་རྒྱས་སུ་སོང་བར་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་ཉན་གསུམ་པའི་སྐབས་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་ཆེས་དར་རྒྱས་སུ་སོང་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད་གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་མཁུལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་རིམ་པས་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད།

འཇུག་བསྟུ།

མདོར་ན་རྒྱ་གར་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ན་སྟོན་དག་ཐོག་མ་སྟོན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཚོ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐབས་དར་བ་གྲགས། སྟོན་དག་མེ་ཡོང་མ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤེས་པ་ནས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་གཉིས་པ་བོད་དུ་དར་རྒྱལ་དེ་ལ་བཤད་སློབ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་ནི་དུས་རབས་༡༩ པའི་ནང་དུ་ཡིན་པར་གྲགས། འཇུག་གི་ཡུལ་དུ་དུས་རབས་༢ པ་ལ་ཚོུན་གྱ་རུ་བྱོན་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་༡༩ པའི་བར་དུ་མཁུལ་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མ་ཚོུན་ནས་མདོ་སྐབས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བ་དང་འབྲེལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་དག་གི་འཆད་ཉན་དང་པ་དེ་ཡང་རབ་འབྱུང་ལྟར་དར་དུས་རབས་༡༩ པའི་སྐབས་ཀྱི་མ་ཚོུན་གྱི་ཚེས་རབ་འབྱུངས་མཚོག་གིས་གནང་། གཉིས་པ་ནི་རབ་འབྱུང་ལྟར་དར་དུས་རབས་༡༩ པ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་དར། འཆད་ཉན་མཐའ་མའམ་གསུམ་པ་ནི་དགོ་བཤེས་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་སྟེ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་ནས་སྐྱེས་ཐང་གྱ་ཚང་དུ་བྱུང་བ་ཐང་ཚོས་ཇི་དག་དབང་བསོད་ནམས་ཉིད་སློབ་དཔོན་བསྟོན་པ་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིག་རིག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་སྐྱོད་དང་སྟོན་དག་གི་འཆད་ཉན་མཛོད་པ་ནས་བཟུང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ཙམ་མ་ཟད་སྟོན་དག་ལ་མཁུལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་བྱོན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མས་འཇུག་ཏུ་མ་ཟད་བོད་དུ་འདྲེལ་འགོ་དོན་མཛོད་ཡོད་པར་བཤད།

དེ་ལྟར་འཇུག་སྟོན་དག་འཆད་ཉན་རི་ལྟར་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་དེ་ཡིས་འཇུག་གི་ན་གཞོན་རིག་གཞུང་སློབ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་ཏུ་དར་ཡོད་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྒྱབ་ཁྲུངས་ཁ་གསལ་ཤེས་པའི་སྟོན་ཐབས་དང་ལྟག་པར་དུ་སྟོན་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་བསལ་བ་ལ་ཕན་ཐོག་

འབྲུང་བའི་རེ་བ་དང་བཅས་རྒྱ་གར་དང་བོད་དུ་སྐྱེན་པའི་རི་ལྷོ་རྒྱུ་རྣམས་སྡོན་ཕྱོན་མཁམས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱེན་པའི་མེ་ལོང་མ་བརྒྱམས་པའི་
རྒྱུ་ཚིག་དེ་ལ་མ་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད་སྐྱེན་པའི་མེ་ལོང་མ་དེ་བོད་སྐད་དུ་བོག་མར་བསྐྱར་མཁམས་དང་
བསྐྱར་བའི་རྒྱུ་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་མ་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་སུ་དེའི་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་གི་འོས་
འབབ་ཀྱང་མཐོང་ངོ། །

འཇུམ་འཇུམ་དགེས་པའི་ཞལ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནས། །སྐྱེན་སྐྱེན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཀུས་པའི། །
མཛེས་མཛེས་ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་ཚངས་སྲས་ཞལ། །ཡང་ཡང་མཇལ་ཞིང་དག་གི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག། །

རྒྱབ་རྟེན་དཔེ་དེབ།

ཀམ་ཕུན་ཚོགས། (༢༠༡༥) ཀཏེར་རྟོན་པ་རྒྱ་གྲིང་པའི་རྣམ་ཐར། ཤེས་རྒྱུན།

ཀུན་བཟང་འཕྲིན་ལས། (ལོ་མེད།) དད་པའི་ས་བོན། རྟོགས་བམ་གཉིས་པ། ཀེ་ཨེམ་གྱི་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

ཀུན་བཟང་འཕྲིན་ལས། (ལོ་མེད།) དད་པའི་ས་བོན། རྟོགས་བམ་གཉིས་པ། ཀེ་ཨེམ་གྱི་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

སྐབས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། (༢༠༠༧) ལྷོ་འབྲུག་ཚོས་བྱུང། ཀེ་ཨེམ་ཀེ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

མཁམ་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སློབ་ཤོས། (ལོ་མེད།) དེང་རབས་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་འགྲེལ། སྤང་འདོར་ལམ་རྟོན།

དག་དབང་ལྷན་ཁྲུང། (ལོ་མེད།) བསྐྱེད་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར།

དག་དབང་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༥༥) ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ཀུན་གསལ་
འོར་བུའི་སློབ་མེ། National Library of Bhutan

དག་དབང་ཚོས་གྱི་རྒྱ་མཚོ། (༡༩༥༥) འཇམ་མགོན་སྤྲེལ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་གྱི་
རྟོགས་བཤེད་རྒྱལ་སྲས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་རོགས། National Library of Bhutan

དག་ཤོས་སངས་རྒྱལ་དོ་རྗེ། (༢༠༡༥) འབྲུག་གི་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་རིམ་ཕྱོན་གྱི་མཛོད་རྣམ་དཔེ་ཐེང་དཔྱོད་
ལྷན་དགེས་པའི་དོ་ཤེས། དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་ལྷེ་བ།

དུང་དཀར་སློབ་བཟང་ཕྱིན་ལས། (ལོ་མེད།) སྐྱེན་པའི་འཇུག་རྒྱལ་ཚིག་རྒྱུ་རིག་པའི་སྐོར་འབྲེད།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

པཎ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚེས་རྒྱུ་ལ། (༢༠༠༥) ལྷོ་པོ་ཚོས་འབྲུང་འཕྲོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སློན་མཐའི་འཕྲེང་
བ། ཀེ་ཨེམ་འི་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེ། (༡༩༥༥) ཚངས་སྲས་བཞད་པའི་སློབ་དབྱེད་ལ། ཀེ་ཨེམ་འི་རིགས་
དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

སློབ་ཤུལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱེད་སྡེ་རྗེས་ (༡༩༧༥) རང་བཞིན་རྗོད་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་འབྲུང་རིག་འཛིན་
བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་རོ་མཚར་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཐུག་པའི་ཐོབ་པ། ཐིམ་ཕུག །

ཚུམ་པ་པོའི་མཚན་མེད། (༡༩༥༣) འབྲུག་གི་སློབ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

བསམ་གཏན། (ལོ་མེད།) ལྷན་དག་ལེན་དང་པོའི་འགྲེལ་པ།

ཚུམ་པོའི་མཚན་མེད། (༢༠༡༧) ལྷོ་པོ་ཚོས་རབ་འབྲུམས་པ་འི་མེད་འོད་ཟེར།

<https://bo.wikipedia.org/wiki/ལྷོ་པོ་ཚོས་རབ་འབྲུམས་པ་འི་མེད་འོད་ཟེར།> ལྷན་ལས་
ཚེད།

མ་གཟི་ཕུན་ལྷོ་རི་ཀ། (༢༠༠༥) སེ་བའ་ལ་ཚོས་རྗེ་སྤུལ་སྤྱོད་ལ་དཀར་དཀར་གྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་གཏུང་
འཛིན་སྤུལ་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ཅམ་བཞུགས་པ།

བསོད་ནམས་ཚེས་གྲུབ། (༡༩༧༥) ལྷོ་པོ་ཚོས་པའི་རྣམ་ཐར། སི་ལོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

སློབ་དཔོན་གནམ་མཛོད་ཀ། (༡༩༥༥) འབྲུག་དཀར་པོ།

སློབ་དཔོན་པར་ཚོ་དབང་། (༡༩༧༥) འབྲུག་གསལ་བའི་སློན་མེ།

སློན་ལམ་བོད་ཀྱི་བརྗེ་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ལོ་མེད།) ཚོག་མཛོད་ཆེན་མོ།

ཞིབ་འཚོལ་པའི་རོ་སློབ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་ ད་ལྟོ་འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེའི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ རིག་
གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ལེགས་སྦྱར་བ་སྡེ་ཕྱག་ལུ་བཞིན་ཏུ་ཡོད། སྤྱི་འབྲུང་མཐོ་སློབ་ཐེག་དགའི་

ལེགས་བཤད་གྲིང་ལས་མཐར་འཁྱུལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལོ་ངོ་༩ གི་རིང་སློབ་སྟོན་ཉམས་ཚུངས་ཡོད་པའི་ཁར་
ཚོས་ཚན་གཙོ་བོ་ རང་ཚོས་དང་སྐད་ཡིག་ཚུ་སློབ་སྟོན་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ལས་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་
པར་སྐྱུན་འབད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་ཁར་ ཞིབ་འཚོལ་གྲོས་བསྟར་
ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ཡོད་པའི་ཉམས་ཚུངས་ཚུ་ཡང་ཡོད་པ་ཨིན།